સ્વ૦ છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

પહેલી ચોપડીના

ડિક્ટેશન શિક્ષક ભાગ ૧.

કિંમત અઢી આના. પોસ્ટેજ જુદું.

પહેલા ધોરણનો
"મુખગણિત શિક્ષક"
૧।।। આના.

ગુજરાતના
ઇતિહાસની
વાર્તાઓથી રસિક
પ્રશ્નોત્તરમાળા
છ આના.

પહેલી ચોપડીના
અર્થ
અઢી આના.

સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ

પ્રસિદ્ધ કર્તા—ઇશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.
શાહપોર-સુરત.

૧લા ધોરણની [illegible] પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના—

સ્વ૦ છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત.

પહેલી ચોપડીનો

ડિકટેશન શિક્ષક

ભાગ ૧.

રચનાર—સ્વ૦ છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
“મુખગણિત શિક્ષક” વગેરેના કર્તા.
રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

છાપનાર—ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઈ નાયક.
છાપવાનું ઠેકાણું—શ્રી “અનાવિલ બન્ધુ” પ્રેસ,
બરાનપુરી ભાગળ, ભાજીવાળી પોળ સુરત.

સંવત ૧૯૮૭] આવૃત્તિ ૧૫ મી. [સને ૧૯૩૧

કિંમત રૂા. ૦—૨—૬ પોસ્ટેજ જુદું.

સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત.

—: પહેલી ચોપડીનો :—

✱ "ડિકટેશન શિક્ષક." ✱

પાઠવાર અઘરા શબ્દો.

પાઠ ૧.	પહેલાં	દીવા	બાળક	દેવળમાં
દિવાળી	કેટલાક	મૂકે	બહુ	સોમવાર
અક્ષર	લીંપેગુંપે	સારૂં	હરખાય	ફૂદે
ઉઠ્યાં	ખડી	જમવાનું	પાઠ ૨.	મંગળ
નિશાળમાં	ચુના	લુગડાં	ત્રીજો	બુધવાર
સઘળાં	ધોળે	ઘરેણાં	શુક્રવાર	ગુરુવાર
છોકરાં	સેવ	ચાલે	છેલ્લો	બેસાડે
થોડેક	પાપડ	દારૂખાનું	વિધિ	મુસલમાન
છોડી	સંજોરી	ફોડે	સવારથી	જુમેરાત
આગળ	ઘુઘરા	ગીત	સુધી	દહાડો
વળી	તેટલા	બધાં	ગણાય	શનિવાર
ત્રણ	આંગણામાં	દિવસમાં	બધે	સાતમો
વરસમાં	સાથીઆ	ફટાકડા	રવિવાર	સાત
દહાડા	પૂરે	ફડફડ	સૂરજ	અઠવાડીઉં
ભેગી	બારણે	ફૂટે	સા[illegible]મ	ચોથો

પાંચમો

પાઠ ૩.

નિશાળ
રસ્તો
ફરતી
દરવાજા
પાટીઉં
ચંચળ
બતાવું
ફૂલઝાડ
ચંપેલીની
ફૂલ
ગુલાબના
ઝાડ
કસરત
બધાંને
વાવટા
રમત
ઘંટ
વગાડવાને
મોગરી
અંદર
અહીં
મહેતાજી
પાટીઆની
બેઠક
સીસા
નકશો
ચિત્રો
ટાંગેલા
કાઢેલાં
ખુણામાં
ઘોડી
લખોટાનું
ચોકઠું
કબાટ
ચોપડીઓ
જોડા
ફુગગ
કેળું
દાડમ
માટીનાં
બનાવેલાં
નહિ
મઝાની

પાઠ ૪.

નિશાળીઆ
શિખામણ
ઈશ્વર
જ્ઞાન
નિત્ય
પરોઢીએ
કઠીન
દાતણ
નાહ્યા
પાઠ
કહ્યું
ગુરુને
મળશે
જુઠું
તજવું
આળસ
અંગ
સંગ
ચોરી
ચિત્ત
શિક્ષા
નહિ
વીસરી
પાંમરૂં

પાઠ ૫.

લુગડાં
લાગ્યો
પહેરેલાં
છોડ
થઇશ
ટોપી
ધોતલી
અંગરખો
મંગાવી
મનુ
જોડીઓ
નહિ
હરજીને
બોલાવીશ
કરાવીશ
સાંજે
બજારમાં
લેંઘી
સુરવાલ
ફળીઆના
કોટ
દેખાય
મણી
સાંભળીને

ચોધરી
ઓઢણી
બહેન

પાઠ ૬.
ચોકખાઇ
ચોકખા
કાસમ
કપડાં
પહેરણ
મૂળમાં
રમ્યો
જોઉં
નાહું
ડીલ
ચોળીને
નાહતો
ગંદી
ગંદો
અડાય

ફોલ્લા
ખસ
ધોવડાવવાં
ધોનાર
ધોઇ
ચોળવું
ડાઘા
વાડા
આંગણામાં
ગંદવાડ
બેસીએ
માંદાં
વિષે
કવિતા
શીખવું
ઓટલો
ચોકખું
સૌ
મુખડું

દીલમાં
નાથ

પાઠ ૭
વરસગાંઠ
ભાવ્યો
કર્યો
ક્યારે
આવ્યા
અડાડ્યો
જગુભાઇ
ઊઠીને
ઝટ
આઠમું
બેઠું
પૂછ્યું
કહ્યું
સાંભળી
બોલાવ્યા
મહીના

દસમું
બેસશે
વારૂં
ક્યારે
બારમું
કંસાર
ભાણો
બોલવ્યાં
મંડ્યો
ભાત
કઢી
હાથ
સૌ
ધોઇ
ઊઠયાં
પાન
સોપારીનાં
બીડાં
આવ્યાં

પાઠ ૮.
સગાં
વહુ
ભત્રીજો
થાઉં
ભાણેજ
કહેવાઉં
કુઓ
માસી
માસો
પીતરાઇ
મોળાઇ
મસિઆઇ
ફોઇઆત
સાળીઓ
સાવકાં
દૂધભાઈ
જમાઇનાં
સાસુ

પસરો
ખવાઇ
વેવાણ

પાઠ ૯.

કવિતા
સર્વે
બહુ
દરખાઉં
જાઉં
ચાંપે
સાથ
લીટી
બાથ
ધવરાવે
ખોળા
ચંપાળીને
દુખડાં
પંખી
કલ્લોલ

સંભાળ
જાત
ગભરાતી
ખૂશી
ઉંઘાડવાને
માંદો
ઓસડ
પેટ
સૌથી
હેત

પાઠ ૧૧.

ત્યાં
બોલ્યો
પ્રમાણે
સોરાબજી
ઓરડામાં
કહ્યું
બોલાવ્યો
આવ્યો

અદબ
ભણાવી
રહ્યા
બારણા
પૂછે
ઉતર્યા
અહીં
ગાદી
બધું
લીધું
જોયું
માંડ્યું
વખાણ
કર્યા
કહેવાશો

પાઠ ૧૦.

ઉજાણી
પીરસ્યાં
બબ્બે

મટુભાઇ
કનુભાઇ
ક્યાં
આશોપાલવ
ઝાડ
શંભુભાઇ
લઇશું
વિના
પૌંઆ
ધાણી
વઘારેલાં
મીઠાં
લીંબુ
દરાખ
નારંગી
ખારેક
દળનો
લાડુએ
શેરડી

બેસીશું
શેતરંજી
કુલડીઓ
પાથરણું
આવ્યું
સીધી
બેસાડ્યાં
થાળી
વાડકો
ચટણીની
મૂક્યાં
વાડકામાં
તૈયાર
ધોઇ
નાખ્યા
ખૂબ
મઝા

પાઠ ૧૨.	સઢવાળો	પાઠ ૧૪.	ખીજ્યા	સૌને
હોડીની	પૂછીશ	દેડકાં	માધુ	બળદને
એકઠા	સુંદર	પાળ	કીડીઓ	સોળ
જોઇશું	પાઠ ૧૩.	પથરે	છુંદા	પાડ્યા
તળાવના	મળ્યો	ફેંકાફેંકી	છૂંદે	કર્યું
જુઓ	મઝાનો	ધડાધડ	દુઃખ	ચાહ
વાદળી	ખંડ	માર્યાં	ચીનુભાઇ	ભૂલીજ
દોરી	ઇનામમાં	ડાહ્યા	શક્તિ	ગજા
ખેંચે	કાંચળી	ઊઠ્યો	તળેથી	ઉપરાંત
દોડે	કરાવીશ	દેડકા	નીકળવાને	પાઠ ૧૬.
ધીરૂની	માણેક	પ્રાણીઓને	ઇજા	એનઘેન
રામુની	મળ્યું	બંધ	આપણે	ડાહીનો
પછાડી	રડ્યા	સંભાળીને	ઢોર	ઘોડો
જગુની	વિના	દુઃખ	સંભાળ	નક્કી
સરત	મોકલશો	નુકસાન	તેટલું	છુટ્ટો
ઉમેદની	પરીક્ષામાં	હાણ	વખતસર	છૂટ્યો
નબળી	રડાવશો	પાઠ ૧૫.	સાફ	વારૂ
જણાશે	નહિ	પ્રાણી	નીરવાનું	જણ
જીત્યો	માસી	દયા	જાણ્યું	થાઉં

ખોળામાં	રહ્યો	વખાણ	સીમમાં	ગભરાઈને
માથું	મૂકનારને	ઊઠ્યો	બ[illegible]રાં	માણસોએ
મૂકીને	ઓળખ	મંડ્યો	દહાડા	નાખ્યાં
વાંસો	શંકા	પાઘડી	અમથી	તેટલામાં
વારાફરતી	શાબાશ	દીઠી	બૂમો	સાંભળી
આંગળી	ઉતારી	મૂક્યો	આવ્યા	ખેડુત
મૂકવા	દીધો	કાપ્યાની	ધાજો	બગાડ
તૈયાર	પાઠ ૧૭.	નીકળ્યા	એટલામાં	કર્યો
પૂછ	ચપ્પુ	જાણતા	આસપાસ	કહ્યું
સમજ્યો	ગમ્યો	સૌને	ખેતરવાળા	જુઠું
કોણ	આણ્યો	સાંભળીને	દોડી	છેતર્યા
પૂછું	પૂછ્યું	ખોટું	જોયું	ધાયા
મૂકી	દેશાઈ	કર્યું	ક્યાં	નુકસાન
હોશિયાર	લલ્લુ	સાચાબોલું	ત્યારે	યાદ
સેળભેળ	ગાળો	પાઠ ૧૮.	હસવા	સપડાય
સંતાવા	જુઠું	વાઘ	બાપડા	જુઠાણું
છૂટશે	ઘણું	મશ્કરી	શરમાઈ	જલદી
અડશો	હેત	પસ્તાય	ખોટું	જુઠો
છોડી	દહાડા	બચ્ચાં	લાગ્યું	

પાઠ ૧૯	બચશે	ભિખારી	પ્રભુ	શિકાર
શિઆળ	ખુશીથી	અહીં	વીસરૂં	બચ્ચું
દેડકાં	હીશું	ક્યાં	અગણિત	રૂપાળું
જુક્તિ	અહીંથી	લુગડાં	કર્યાં	દોડાવી.
તળાવમાં	જવાશે	આંધળો	ઉજાસને	મૂક્યો
સૂઝી	વારાફરતી	ખાઉં	ઉપયોગી	પકડ્યું
માંડ્યું	મોંમાં	મળ્યું	દામ	ઉપાડી
પૂછવા	ઘાલીને	રસ્તેથી	વરસાદેથી	માંડ્યું
અહ્યા	ત્યાં	અપંગ	ભેંસને	દીધું
દુઃખ	કબુલ	ચાહ્યા	દૂધ	એકદમ
કહ્યું	દૂર	ગજવામાં	દહીં	છલંગ
દયા	પ્રમાણે	પૈસા	સૌ	રાત્રે
સગાં	રસ્તામાં	સેવ	ઠામ	દેવતાઇ
વહાલાંએ	પાઠ ૨૦	દુકાનેથી	ફૂલ	પુરુષને
વિચાર	દુઃખ	પાઠ ૨૧	બનાવ્યાં	ગરીબડી
સાંભળતાંજ	જાણનાર	ઈશ્વરનું	પાઠ ૨૨	દયા
ઊઠ્યાં	અન્ન	વિદ્યા	સરદાર	પરમેશ્વર
નહિ	ભૂખ્યા	ચંદ્ર	સ્વપ્નું	બન્યા
બાંધ્યું	કનુ	કદી	જંગલમાં	દેશનો

પાઠ ૨૩	નીકળતા	નાખતો	લુલાં	પાઠ ૨૬
રૂપાળું	પૂછ્યું	છૂંદી	આંધળાં	ચતુરાઇ
ઉંદરડી	હમેશાં	ફેણ	દીકરો	તરસ
રસોડાના	પૂછીને	છોલાઇ	સાંભળ	વાડામાં
ભંડારીઆમાં	પાઠ ૨૪	નીકળ્યું	તીર્થ	કુંજો
રોટલી	કીડી	પહોંચી	કાવડ	થોડું
લાડુ	નદીની	વાગેલે	દુઃખ	કાગડો
ભોંય	કાંઠા	ઠેકાણે	મનસુબો	બેડો
ખુશ	પીપળાનું	વળગીને	તૈયાર	ચાંચ
આણ્યું	પોલમાં	ચટકા	બેસાડ્યાં	ચાલતો
બિલાડી	ઝેરી	દીધા	પિતા	ફાંફાં
મૂકેલી	રસ્તા	પછાડી	ખાંધે	માર્યાં
મઝાની	પંખી	પછાડા	સૌને	બાજુએ
મઝાનું	બેસતું	ઝાઝી	અચરજ	પહોંચે
મણા	ફુંફાડા	લીધો	સંતાપ	જોયું
ઉંદરીઉં	ઉડાડી	પ્રાણુજ	સઘળાં	ઉંડું
ભાગજોગે	મૂકતો	પાઠ ૨૪	આશીષ	જણાયું
પેઠી	ઉંદર	સેવા	પ્રભુએ	વિચાર
દુઃખનો	દેડકાં	ઘરડાં	લહેર	લાગ્યો

એટલામાં
ઉપાય
સૂઝી
આવ્યો
કેટલાક
કાંકરા
માંડ્યા
નાખનો
આવ્યું
ત્યારે
ખોળી
પહોંચી
તેટલું
પીધું
મટાડી
ચાલ્યો
બધું
છુપાઇને
બોલ્યો

ધીરજ
કઠણ
જલદી
મુકાય
સૌ

પાઠ ૨૭

કાપણી
પટેલ
થાકીને
મહેનત
ઘઉં
દહાડો
આથમતા
વઢાઇ
દિવાળી
દાદાજી
વઢાશે
મદદ
સાદ

સાંભળી
મલકાવી
કાળુનેએ
બાથમાં
લીધાં
બચ્ચીઓ
ભાથું
ઉનો
રોટલો
દાદીમાએ
થોડું
માખણ
આપ્યું
મરચાં
આદુ
ચટણી
વંતાકનું
શાક
ભૂખ્યા

દહાડીઆને
આપણે
ભાણ
ખૂડે
પુરૂં
બધાંએ
દાતરડાં
હાથમાં
ચાસ
ત્રણત્રણ
ચચ્ચાર
આથમે

પાઠ ૨૮

ઘઉંનો
પાથરાને
દહાડા
ખેતરમાં
તડકે
મુકાવા

દીધાં
ત્રીજે
ગાડું
વાળ્યા
પાથરા
ભર્યાં
માંડ્યું
દેખાય
ખળી
આગળ
પહોંચ્યા
હસતાં
ઉતર્યાં
ભાર
ખળીમાં
ઠાલવ્યો
કેટલેક
કાઢવા
સૌ

બળદના
હાલરાનં
પગ
ફેરવતી
પટરાણી
કેટલાક
ઉપણીને
કુંવળ
ઢગલા
છેવટે
ખેતરમાં
ખળીમાં
ઉજાણી
ખૂશ
દિવાળી
માતોજ
ડાહી
હોંસીલી
છોડી

પાઠ ૨૯
કાપણી
ઉમંગે
વાદળીઓ
સદાય
ઉભરાયો
સુંદર
ફાલ
લણીએ
ખંત
ધરીને
વાંકું
દાતરડું
ડુંડાં
ઢગલો
હૈયે
લણણી
સર્વે
મૂકો

વાળુ
ઈશ્વરનું

પાઠ ૩૦
દીસે
તૈયાર
ડુંડાંમાં
છુટું
ગોળ
મરસ
પિલાય
છુટા
ટોપલામાં
ડુંસા
ઊડાં
કોથળાઓ
હાથોહાથ

પાઠ ૩૧
આકાશની
સહેલ

ચંદ્રમા
ત્યાં સુધી
નીકળ્યા
બોલ્યો
દહાડો
સાંજે
મેદાનમાં
નીકળ્યા
ઉતરી
બોલ્યો
વિષે
બોલું
થાળી
જેવડો
ગોળ
ઊગે
ત્યાંસુધી
દેખાય
અજવાળું

ઝાંખો
કામઠા
પાતળો
વળેલો
ત્યાર પછી
છેવટે
થાળી
ઊગે
ત્રીજે
અંધારી
પેઠે
ઝગઝગે
વધારે
દેખાતા
જુઓ
વાદળાં
ચઢી

પાઠ ૩૨-૧
વરસાદ

બેસાડયાં	દરીઆમાં	માંડયા	નઠારી	મટોડી
આવ્યાં	થોડોક	ખોદતું	દેડકે	સુકાય
લાગ્યાં	ખેંચી	ચાહ્યું	તાણી	કઠણ
મનુ	રથમાં	કાદવ	પાઠ ૩૩	ધારવાળા
એટલા	જોડેલા	ખેંચી	ઠેકું	પથરાના
વાહણાં	ખેંચનાર	બિચારા	પત્થર	કકડા
હંકાઇ	પાઠ ૩૨-૨	પછડાતા	રેતી	ઘસાઇ
મોઢાં	શોભ્યાં	તણાઈ	પ્યાલું	કાંકરી
જોઇતાં	રહ્યાં	છેવટે	નીતર્યું	ગોળ
રમવાનું	ચોકખું	તળાવ	રસ્તા	ઝીણા
સાંભળી	રથમાં	નદીમાં	ઘસીએ	બાંધવાની
ઝાડપાલા	મઝા	ત્યાં	ભુકો	રસ્તા
છોડવા	ગામડાં	તૈયાર	મટોડી	સહી
દહાડા	ઝાડો	બંધ	ડહોળું	ચુસી
મોંયમાં	મઝા	દોડી	ઠરે	પાઠ ૩૪
નીકળાતું	છોડી	ઘેબરીઆ	વસડી	માટી
ભુખે	અહીં	રોટલી	નદી	ભઠ્ઠી
હમણાં	પડયું	કારેલાંનું	તળાવમાં	સીંચ્યાં
તળાવ	એટલું	નેવલે	કાદવ	નાખ્યું

ઈંટવાડો	લીધી	ઝીણા	ધમણ	પૂછ્યું
અહીં	કર્યો	વાડકીમાં	ચલાવના	તેમણે
કેટલાંક	ગજવામાંથી	વાડકી	બેઠો	કહ્યું
માણસો	ચપ્પુ	સુકવીને	સળીઓ	લોઢાનો
સાંચમાંથી	કર્યા	ભઠ્ઠીમાં	ચળકતો	ત્યારે
ખોદતાં	વચમાંથી	વાસણો	દેવતામાં	લોઢું
ઈંટ	દબાવી	ગોળી	ખૂબ	ચળકે
નળીઆં	વાડકી:	ગાગર	તપાવ્યો	ટીપી
બનાવતાં	મોતીએ	ત્રડા	લાલચોળ	ખેંચાય
પીળી	માંડયો	કોઠી	એરણ	મેં
ધોળા	દબાવે	કોડીઆં	હથોડા	સોનું
ભુરી	ભાંગી	તૈયાર	ટીપ્યો	રૂપું
સુકી	કેટલુંક	પ ઠ ૩૫	ટીપવાથી	તાંબું
તપાસી	ઝટ	ધાતુઓ	સળીઓ	પિત્તળ
કઠણ	ઉતરી	મૂકયો	લાંબો	ચળકે
પછાડવાથી	માટીમાં	પૂછ્યું	પાતળો	ટિપાઇ
ભાંગી	કાણાં	સમજ્યો	જતરડામાં	પેટીમાંથી
જણાઇ	કણક	પિત્તળ	ખેંચી	કાઢયો
ચીકણી	ઘાટ	લુહાર	કર્યો	ઓળખાવ્યા

તાંબાનો	ઢગલી	લગભગ	ચીરૂં	પહેરવાના
ઝાંખો	પાઇ	આવ્યો	માથા	કપડાં
લોઢાનો	પૈસા	કહ્યું	સુદર	તૈયાર
ઓછાવત્તા	ઢબુ	આપ્યા	ભૂખે	મોટાઇ
કલાઇ	અધેલા	ત્રણ	સાંભળી	જોઇતી
સીસું	તાંબાના	આઠ	તોલે	કોદાળી
જસત	તપાસી	વટાવ્યા	નાખું	સાંભળની
પાઠ ૩૬	સૌ	તેમણે	લાકડાનો	ઊઠી
નાણું	વધારે	પંદર	સખત	વઢી
કાઢ્યા	કોથળી	ઊઠ્યા	ઘાલે	લોઢું
ત્રીજે	રૂપીઓ	સલામ	માથું	ખોદી
વાત	અડધો	પાઠ ૩૭	ફાટ ફાટ	કાઢી
ત્યાં	પાવલી	કુહાડી	નાકામાં	બિચારીને
દુકાનમાં	બેઆની	સોય	દોરો	દુઃખ
બેઠા	બતાવ્યા	લક્કડફોડા	સુખ	ભઠ્ઠીમાં
ઓળખતા	રૂપાના	તકરાર	અણી	બળવું
બોલાવ્યા	કોથળીમાંથી	પાનું	ચળકાટ	પડ્યું
શેઠની	મહોર	ધાર	ક્યાં	ત્યારપછી
આગળ	કાઢી	લાકડાં	હોઉં	બધાં

પેટા

પાઠ ૩૮

ફૂલઝાડના
ક્યારા
ગોળ
ચોરસ
ત્રિકોણ
કર્યા
રોપ્યાં
મલગોટા
મોગરા
જુઓ
દાડમ
લટક
જમરૂખી
જમરૂખ
પંખીઓ
બેઠેલા
ડાળી
કાણાં
કાણાંવાળું
લટકતું
આંગળી
પૂછ્યું
મધપૂડો
મધમાખીઓ
મધ
કૂવા
કોસ
થાળા
લલકારતો
જીવતાં
લીલાંછમ
દેખાતાં
ખૂશ ખૂશ

પાઠ ૩૯

છોડવા
વચ્ચે
છોકરાં
વિષે
ઉખેડી
ભોંયમાં
મુળીઉં
મુળીઆં
વિના
ઉભું
થડમાંથી
દાંડીઓ
ફુટેલી
ડાળાં
ડાળીઓ
પાંદડાં
લાંબું
ખીલશે
બનાવું
જોવું
સુધી
એટલે
સમજાશે
ભોંયમાંથી
સુકાઈ
ઉખેડી
સુકાઇને
વધીને
ઉંચા
પેઠે
પથરાય
કોહળાનો
વેલો

પાઠ ૪૦

આંબા
સિવાય
શકશો
વડ
પીપળો
આમલી
લીમડો
ઘણા
છોડવો
છોડવામાંથી
મુળીઆં
વાંકાં
ઉંડાં
ઉતરેલાં
મૂળમાંથી
ફૂટેલા
વચ્ચે
પાંદડાં
ટટાર
મોટા
ઉંચું
પાતળું
ફૂટે
ડાળામાંથી
ચામડી

થડને	લીલું છમ	ભોંય	ગાંઠ	બદલાઇને
છાલ	કંઇક	પથરાઇ	પાંદડાં	ઊઠજે
ખરબચડી	પાંદડાં	થડ	ફૂલ	દાતણ
કઠણ	ફૂલ	મુળીઆં		ધોળજે
ઝીણા	ફળ	જાણતાં	પાઠ ૪૨.	ઢીલાં
પાતળાં	પૂછયું	ઉખેડ્યો	ધતુરા	ડીટું
ફૂલ	તુરીઆ	બનાવ્યાં	લાવ્યા	તોડી
ફળ	ગલકીના	કહ્યું	સૂંઘ	ચૂસી
ઊગતા	વળગીને	પાતળાં	ઊંઘમાંથી	રસ
ઘણાખરા	ચઢે	ટૂંકા	કયાંથી	ફેંકી
લાકડાં	દોરી	ભોંયમાં	વાસ	નાખજે
બાળવાના	વળગી	ઊંડાં	બાઝી	પાઠ ૪૩.
મેજ	માંડવા	ઉતરતાં	વહેતી	ભેંસ
ખુરસી	ચઢ્યાં	દોરડી	વધીને	ધીમેધીમે
ખાટલા	પથરાઈ	દોરડાં	ડાહ	હીંડ
પાટલા	વીંટળાઇને	વાળીએ	ખાટો	ભસતો
પાઠ ૪૧.	તરબુચ	ટુંટલાં	ગોટલો	શીંગડાં
વેલા	આરીઆના	થોડે	ગોટલામાં	માંડી
ચનજી	દેખાઇ	અંતરે	જતન	હલાવતી
			કરી	

આમળાઇમ	વાગોળવું	પત્થર	ઉંચકીને	ભેંસનું
તૂટી	નીચલું	છૂટા	ભાત	જાડું
તોડવું	જડબું	કહાડે	સોબત	મીઠું
પડતું.	ઉપાડે	ગળામાંથી	મોહું	ગુણ
વારૂ	[illegible]	ધરકી	પુછડી	દોહી
ઉપલા	હોઠ	આવ્યું	ખરીમાંએ	ઠંડું
જડબાના	વધારે	મુંગાગ	ફાટ	ઉનું
દાંત	[illegible]	રસને	વાગોળે	દોહ્યા
નીચલા	[illegible]ઠાર	ભૂખે	ચાહ	બગડી
વચ્ચે	જાડું	લાગ્યું	વચ્ચે	દોહવાનું
ઘાસ	[illegible]માં	ચલવાનું	[illegible]ળા	વાસણ
માથું	[illegible]ડા	સદી	મજબુત	ચોકખું
કોળીઆ	[illegible]વ	ફરતા	શરીર	આંચળ
ઉતારી	[illegible]શારર	કુદવું	ફરી	ધોઇ
ચરાય	[illegible]	કુદકા	દોરી	નાખવાં
વાગોળે	[illegible]	બબડવું	જાડું	વધારે
પેટમાં	પાઠ ૪૪	વસ્તુપાઠ	[illegible]નો	નીકળશે
મોંમાં	ઉર	શોધક	પાઠ ૪૫.	કેટલાક
નિચાંતે	[illegible]	નીકળ્યા	દૂધ	દેનારાં

સારૂં
ખવરાવવાથી
જણસો
દહીં
છાશ
માખણ
તાવીને
શિખંડ
બાળીને
પેંડા
ઉકાળીને
દૂધપાક
આસુદી

પાઠ ૪૬.

કુતરો
ચશ્મા
પ્રાણી
બબ્બે
છેલ્લા

પસંદ
ડાઘીઓ
બનાવ્યો
ટીપુ
ચાલાક
કારકુન
ડરાવ્યો
ગુપચુપ
બોલ્યો
પ્રાણી
ગંધ
એકદમ
ત્યાં
શિઆળ
સાંભળી
કહ્યું
અહીં
બોલાવ્યો
તૈયાર

ખુરપડી
ફાડે
માંસ
હાડકાંના
કકડા
ચાટવાનું
દાંત
અણીવાળા
મોઢાના
આગલા
તીણા
દાઢ
ફાડવા
જડબાં
હલાવતાં
ઊંટના
ઝોકાં
મોંના
બંને

પરસેવો
ફૂટતો
સૌથી
છેલ્લી
એકાદ
ઘાણી
રહ્યા
ઊઠ્યો

પાઠ ૪૭.

પંખી
માળું
ક્યાં
ઠેકાણે
ડાળે
પીછાં
ખુણીઆંએ
ટાઢ
પાંખોવાળા
કાગડો

પોપટ
સમડી
કબુતર
આવડે
કીડા
જીવડાં
બાંધે
ઇંડાં
ઈંડાંમાંથી
બચ્ચાં
ત્યાંસુધી
ભોંય
આંગળાં
છુટાં
પડથી
જોડાએલાં
બતક
જળકુકડી
સિવાય

પાઠ ૪૮.	પુછડી	વળેલી	પ્યાલાં	બાંધ્યું
પ્રોપ્રૂટ	ડીલ	સીધી	લોટામાં	નટુ
કાગડો	પીછાં	થોડુંક	લીધું	સુતું
પાંજરૂં	ઊંડે	નાખ્યું	વાદળી	ઉતારી
બચ્ચું	બાંધો	ભાવ્યું	કાઢ્યા	ઝોળીમાં
ભૂખ	વધારે	કૂદતો	પ્યાલું	સૂવાનું
ભૂખ્યો	મોંમાં	ઊડીને	નાખ્યો	રડાવ
માંડ્યું	લુચ્ચા	પાઠ ૪૯.	હલાવ્યો	પાસું
સાંભળી	આવ્યો	આણ્યાં	નારંગી	પાંગરા
તરછુચના	હોઉં	રંગનાં	સુંદર	દોયણા
કર્યો	વચ્ચે	પડીકાં	કંકુ	ઓરડામાં
માંસ	આટલો	લાવ્યા	હળદર	સળીઓ
ધારીને	જીવજંતુ	કયા	વાદળી	ધૂળ
વિચાર	કોહેલું	જુદા જુદા	મેળવ્યો	લુગડાનો
કર્યો	સળેલું	અનુસરતાં	જાંબુડો	ઝાપટી
ઓળખાતા	આંગળામાં	આવે	મેળવી	ઘોડીઆના
નહિ	પાછળ	પડીકાં	મેશના	મોભમાં
આપણે	આગળ	શીખવ્યું	પાઠ ૫૦	ભમરીઓ
બેઉને	છેડેથી	ઝેડિ	પારણું	પુતળીઓ

જાંબુડી	હાલરડું	ચીતરેલ	તળાઇઓ	ઊંઘીને
ગુલાબી	રંગીત	ચઢાવું	ચિનાઇ	ઊઠશો
ઘોડીઆના	પોઢો	પઢાવું	ફૂલડાં	ઘાલીશ
ગોદડીઓ	રસીલા	સૌને	સૂવાની	ગુંજવે
પાથરી	ઝુલાવું	મઢાવું	બિછાનું	
ઝુલાવવા	જડાવું	મખમલ	દોરીએ	—:o:—
ધુમણ	પધરાવું	મશરૂની	હિંચોળું	

કઠિન શબ્દો.

ઊગતા, ઊઠીને, ઊઠું છું, ઊઠ્યો, ઊઠ્યાં, કૂદી, ચૂસી, છૂટશે, છૂટ્યો, તૂટી, પૂછવા, પૂછ્યું, પૂરે છે, ફૂટે ફૂટેલા, ફૂલઝાડ, ભૂમો, ભૂખ્યો, મૂકું, મૂક્યો, સૂઇ, સૂઝી, સૂવું,

ઇજા, ખીજ્યા, ખીલશે, ચીકણી, ચીતરેલ, ચીરૂં, જીત્યો, જીવતાં, ઝીણી, ટીપવાથી, ટીપ્યો, દીઠું તીણા, તીર્થ, ત્રીજો, દીકરો, દીકરી, દીધો, દીલ, દીવા, દીવાદીવેન, દીસે, ધીરજ, ચીરૂ, નીકળતો, નીકળ્યું, નીચલું, નીતર્યું, નીસરી, પીછાં, પીતરાઇ, પીધું, પીપળો, પીરસ્યાં, પીળો, ફીકર, બીતો, લીધો, લીમડો, લીલોછમ, વીટળાઇ, શીખવ્યું, સીસી.

કુજો, ખુણો, ખુશી, ગુણ, ગુરુ, ચુનો, છુટા, છુટું, છુટો, જુઓ, જુઠું, પુરી, પુરૂં, પુળા, કુઓ, ભુંચ, ભુકો, સુખ.

કુતરો, કુલડી, ખુરસી, ઘુચરા, ઘુમણ, ઝુંપડાં, દુઃખ, પુછડી, પુરુષ, મુખડું, મુદર, લુગડાં, સુકવી.

સુરજ, ગુપચુપ, જુમેરાત, નુકસાન, પુતળીઓ, સુરવાલ, મુસલમાન.

અંગ, અંમરખી, અંતરે અંદર, અંધારૂં, ઇંટ, ઇંટવાડો, કંઇ, કંસાર, ખંડ, ગંદવાડ, ગંદી, ગંદો, ગંધ, બંધ, ઘંટ, ચંદ્ર, ચંદ્રમા, ચંચળ, ચંપેલી, જંગલ, જંતુ, પંખી, પંદર, પંપાળી, ઠંડું, ભંડારીઉં મંગળ, મંજ્યો, રંગ, વંતાક, શંકર, શંભુ, સંગ, સંજેરી, સંતાપ, સંતાવા, સંભાળ, સંસાર, હંમેશાં.

આંખો, આંગળી, આંગળા, આંગણામાં, આંચળ, આંધળો, આંબો, કાંકરા, કાંચળી, ખાંધે, ગાંઠા, ચાંચ, ઝાંપે, જાંબુડો, ઝાંખા, ટાંગેલાં, તાંબું, દાંડીઓ, દાંત, પાંગરાં, પાંચ, પાંજરૂં, પાંદડું, પાંસરૂં, ફાંફાં, બાંચ્યું, માંડયું, માંદો, માંસ, માંહે, લાંબું, વાંકું, વાંસો, સાંભળતાં, સાંભળી.

ઇંડાં, લીંપેગુંપે, લીંબુ, સીંચ્યાં, શીંગડાં, હીંડ, ઉંચકી, ઉંચું, ઉંડું, ઉંધાડવા, ઉંદર, ઉંદરડી, ઉંદરીઉં, કુંવળ, ગુંદાય, ટુંકા, ડુંગર, ડુંડાં, ફુંફાડા, સુંદર.

ઊંચ, છૂંદી, છૂંદે.

તેં, મેં, ભેંસ, ખેંચાય, પેંડા, લેંઘી, ખેંચે, ફેંકે, ભોંય, મોં, પૌંઆ.

જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.

ચિનાઇ, સિવાય, દિવાળી, નિશાળ, નિશાળીઆ, પિલાય, નિરાંતે, બિચારા, બિછાવું, બિલાડી, ભિખારી, વિચાર, શિઆળ, શિકાર, શિખામણ, સિપાઇ, પિત્તળ, નિત્ય, હિંચોળું.

ઉકાળી, ઉખેડી, ઉખેડયો, ઉજાસ, ઉપાડી, ઉતારી, ઉતાર્યું, ઉઘાડી, કુહાડી, ઝુલાવું, ઝુલાવવા, તુરીઆં, મુકાઇ, મુળીઉં, મુળીઆ, રૂપાળું, રૂપીઓ, લુહાર, સુકાઇ, સુકાય, ગુલાબ, જુઠાણું, દુકાન, ખુંદાય, ફુંફાડા, ઉંઘાડવા.

મસિઆઇ, ફોઇઆત, હોશિયાર.

ડીલ, દીલ, ભાખ, જીવ.

કીડી, સીસી, સીધી, ટીપી, ઝીણી.

ફૂજ, ખૂબ, ખૂશ, દૂર, ધૂળ, મૂળ, પૂછ, ફૂલ,ભૂલ, બૂમ, ભૂખ, દૂધ, ઊન,

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

કનુ, મનુ, ભાનુ, નાનુ, ચીનુ, મટુ, નટુ, છોટુ, બહુ, વહુ, આદુ, સાસુ, લાડુ, ધીરૂ, સારૂ, વારૂ, રામુ, માધુ, ધાતુ, દભુ, વાળુ, કાળુ, ગુરુ, ટીપુ, પ્રભુ, જંતુ, શંભુ, જાંબુ, લીંબુ, ચપ્પુ, લલ્લુ, વગડાઉ.

કબાટ, કાળ, ચળકાટ, ઝટ, પેટ, પોપટ, ફાટ, પાટ. ઘાટ, ચત્તુંપાટ.

આઠ, પાઠ, શેઠ. [અઠવાડીઉં, ભંડારીઉં.

દાઢ, ટાઢ, સઢ, [સાત, રમત, હેત, ખેડુત.

સાથ, હાથ, નાથ, બાથ, માથું, ભાથું.

સાદ. પ્રસાદ, યાદ, ઉમેદ, મદદ, બળદ, વરસાદ, પસંદ, એકાદ.

બંધ, ગંધ, દૂધ, મધ, [અહીં, તહીં, દહીં.

રવિ, શનિ, જુક્તિ, નહિ.

પાંદડાં, ગોદડી, દહાડો, દોરડું, દાતરડું દાડમ, દેડકું.

જોડાક્ષર.

ઊઠ્યાં, ત્રણ, ત્રીજે, શુક્રવાર, ફેંક્યો, રહ્યો. ચિત્રો, ઈશ્વર, જ્ઞાન, નિત્ય, નાહ્યા, કહ્યું, લાગ્યો, ચોકખાઈ, રમ્યો, ફેલ્લા, ચોકખા, ભાગ્યો, કર્યો, ક્યારે આપ્યા, અગાઝ્યો, મંડ્યો, સર્વે, ત્યાં, બોલ્યો, પ્રમાણે, બોલાવ્યો, માંડ્યું, પીરસ્યા, બબ્બે, જીત્યો, મળ્યો. પરીક્ષા, માર્યાં, પ્રાણી. ખીજ્યા, નક્કી, છુટ્ટો, છૂટ્યો. ચંપુ, ગમ્યો, આણ્યો, પૂછ્યું, લલ્લુ, મશ્કરી, પસ્તાય, બચ્યાં, જુક્તિ. અન્ન, ભૂખ્યો, અલ્યા. વિદ્યા, ચંદ્ર, પ્રભુ, સ્વપ્નું, પરમેશ્વર, રસ્તો: મચ્ચીઓ. ઉતાર્યાં, કલ્યાણ, ચંદ્રમા. નીકળ્યા, બેસાડ્યાં, આવ્યાં, લાગ્યાં, થોભ્યાં, રહ્યાં, ચોકખી, પત્થર, પ્યાલું. નીતર્યું, રસ્તા, ભઠ્ઠી, સીંચ્યાં, ગમ્યું, નાખ્યું, મૂક્યો, પૂછ્યું, સમજ્યો, પિત્તળ, કાઢ્યા, ઓળખાવ્યા. વત્તા, કાઢ્યાં, બતાવ્યાં, વટાવ્યાં, લક્કડફોડ. ત્રિકોણ, ક્યારા, કર્યાં, વચ્ચે, ચઢ્યા, ઉખેડ્યો, કર્યું, પત્થર, ચત્તુંપાટ, દોહ્યા, ચશ્મા, પ્રાણી, બબ્બે. છેલ્લી, બચ્યાં, લુચ્ચા, આણ્યાં, શીખવ્યું, બનાવ્યો, બાંધ્યું.

મળતા જોડાક્ષરો.

મૂક્યા. *મૂક્યાં. મૂક્યું. મૂક્યો. ક્યારો. ક્યાં. ભૂખ્યો. નાખ્યો. નાખ્યું. લાગ્યો. સીંચ્યું. પૂછ્યું. ભીંજ્યા. સમજ્યો. છૂટ્યો ઊઠ્યા. ઊઠ્યાં. અડાડ્યો. મંડ્યો. ઊખેડ્યો. માંડ્યું. પકડ્યું. બેસાડ્યાં. કાઢ્યું. ચઢ્યું. આણ્યો. વખાણ્યો. આણ્યું. નિત્ય. ત્યારે. ત્યાં. જીત્યો. વિદ્યા. બાંધ્યું. ધ્યાન. રોપ્યું. આપ્યું. થોભ્યાં. ગમ્યું. કર્યું. ભર્યું. નીતર્યું. કર્યાં. માર્યાં. ઉતર્યાં. છેતર્યાં. સર્વે. બોલ્યું. અલ્યા. ઓળખાવ્યો. ડાહ્યો. તપાવ્યો. બનાવ્યો. બોલાવ્યો. ભાવ્યાં. બતાવ્યું. શીખવ્યું. હલાવ્યું. પીરસ્યું. દોહ્યા. નાહ્યા. કહ્યું. રહ્યું. મળ્યું. નાકળ્યું.

હેલ્લો. ફેલ્લા. લડ્ડુ. લક્કડકોટ. નક્કી. લુચ્ચા. બચ્ચું. બચ્ચી. વચ્ચે. છુટ્ટાં. પિત્તળ. વત્તા. ચત્તુંપાટ. અન્ન. ચપ્પુ. બબ્બે.

ચોકખા. ચોકખાઈ. યુક્તિ. ભઠ્ઠી. પત્થર.

શુક્ર. ચંદ્ર. ચંદ્રમા. પ્રભુ. પ્રમાણે. પ્રાણી. ત્રણ. ત્રિકોણ. ત્રીજો. ભત્રીજો. ચિત્રો.

* અનુસ્વારનું ભાન કરાવવું.

ચશ્મા. ઈશ્વર. પરમેશ્વર.

રસ્તો. અક્ષર. પરીક્ષા. શિક્ષા. વિદ્યા. જ્ઞાન.

પરીક્ષામાં આવનાર શબ્દો.

અક્ષર. જ્ઞાન. નિત્ય. જુઠું. શિક્ષા. લુગડાં. અઠવાડીઉં. ભંડારીઉં. ચિત્રો. ટાંગેલાં. ધોતલી. મસિઆઈ. અગણિત. પુરુષ. ઢગલો. દોરડું. ફૂટેલાં. શીંગડાં. વગડાઉ. ઓઢણી. ગંદવાડ. કવિતા. દાતણ. કઢી. દુખડાં. ગાદી. પૌંઆ. વઘારેલાં. પાંદડાં. ચટણી. તૈયાર. પરીક્ષા. દેડકાં. દુઃખ. નુકસાન. છુંદાય. છુટ્ટો. ફૂટ્યો. હોશિયાર. ચપ્પુ. વખાણ્યા. કાઢ્યા. મશ્કરી. જુઠાણું. જુક્તિ. બાંધ્યું. ભૂખ્યા. ઈશ્વર. પરમેશ્વર. વિદ્યા. સ્વપ્નં. મનસુબો. આશિષ. પટલાણી. દાતરડું. નિતર્યું. પ્યાલું. પત્થર. ભઠ્ઠી. સીંચ્યા. પિત્તળ. ત્રિકોણ. મુળીઉં. પૂછ્યું. વીટળાઈ. ઉખેડ્યા. તૂટી. નિરાંતે. ચત્તુંપાટ. ઠંડું. ચશ્મા. જાબુડો. બાસુદી. હળદર. ગોદડી. ચોકખાઈ. અડાડયો. અન્ન. તીર્થ. લક્કડફોડા. કહ્યું. દોદ્યા. શિખંડ. રસ્તો. જીવજંતુ.

અદ્યાપિ બહાર ન પડેલી એવી

પ્રાચીન અર્વાચીન અનેક ઇતિહાસોના આધારે તૈયાર કરેલી—

વિદ્યાર્થી, શિક્ષકો અને વાલીઓને અતિ ઉપયોગી "ગુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તારૂપી રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા" કિં૦ ૦-૬-૦

મહેરબાન પશ્ચિમ હિંદ એજન્સિના ગવર્નર જનરલ બહાદુરે હુકમ નં. J. 136-31 તા. ૨૨ જાન્યુઆરિ ૧૯૩૧ થી

"ગુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તારૂપી રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા"

પશ્ચિમ હિન્દ એજન્સિ (કાઠિયાવાડ, કચ્છ, પાલણપુર)ની તમામ સરકારી સ્કૂલોમાં ઇનામ અને લાયબ્રેરી માટે મંજુર કરી છે.

ડિક્ટેશન શીખવા શીખવવાનું અપૂર્વ સાધન જેમાં:-

૧) વારંવાર આવતા શબ્દો. ૨) જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો. ૩) કઠિન અગત્યના શબ્દોની તારવણી ૪) જોડાક્ષર. ૫) અગત્યના જોડાક્ષર. ૬) પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

"શુભગણિત શિક્ષક"

બાળવર્ગનો	૦-૧-૦	ત્રીજા ધોરણનો	૦-૩-૦
પહેલા ધોરણનો	૦-૧-૬	ચોથા ધોરણનો	૦-૪-૦
બીજા ધોરણનો	૦-૨-૦	પાંચમા ધોરણનો	૦-૪-૦

ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ. શાહપોર-સુરત.